

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Epitome De Fide Et Operibvs, Adversvs chimærica[m]
illam atq[ue] monstrosam Martini Lutheri libertatem,
quam ipse falso ac perditæ Christiana[m] appellat**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniæ, 1525

VD16 H 4817

Caput X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30498

lis Pauli, quæ ab indoctis & instabilibus dicit esse deprauata. Illa sunt maxime, in quibus de gratia dei loquitur, quæ iustificat impios, hoc est ex impijs facit iustos. Dicit enim iste, ubi autem abundauit delictum, abundauit & gratia, quod illi putabant non intelligentes, eũ dicere, faciamus mala ut ueniant bona. Absit autem, ut Paulus suos auditores, ad promerenda bona, doceat facere mala, cuius omnis intentio est, a malis coercere, & ad bona agenda quoscunque potest aduocare. Sed cum dicit, ubi autem abundauit delictum, superabundauit & gratia, donum gratiæ uehementius commendat, quæ & magna solet conuersis, & minora dimittere peccata, & quanto maiora ante conuersionem peccata commisit, tanto maiorem gratiæ donantis, indulgentiam conuersus accipit. Loquitur ergo hoc apostolus de ijs quæ iã commisimus peccatis, ne quis desperatione uenię, pro magnitudine scelerum pereat. Non autem (ut inimici interpretabantur) suadebat plura facere peccata, ut potiora reciperent bona. Unde beatus Petrus recte ammonendo, subiunxit. Vos autem fratres scientes custodite ne insipientię errore transducti, excidatis a propria firmitate, præscientes, quia insipientes multiformes introducent errores. ¶ Habes nunc pie lector, absolutissimam difficultatis motę dissolutionem. Non enim hoc uult apostolus, ut multitudine criminũ, q̄ maioris iustitiæ fructũ reportet, & quanto cõuersioni suæ, maiorem obicem ponat, tanto maiorem gratiam gratificantem assequatur. Sed intendit, si quis post plura commissa crimina dei misericordia conuertatur, & conuersus iustificetur, id profecto ad maiorem indulgentiæ gratiam pertinere, quam si pauca contraxisset delicta quemadmodum absque dubio & maioris gratiæ est multa quam pauca remitti,

Caput, X.

Contra secundam ueritatem & quartam, quando sane constanter asserimus, uitam æternam bonis obtineri operibus, non cotemnenda difficultas occurrit, quam quia diu? Augustinus libro de gratia & libero arbitrio, capite octauo, & mouet eleganter, & resolutissime absoluit, iccirco uerbis eius, in

psentiaꝝ utemur, sic inquietis, Nascit̃ inde non parua q̃stio, q̃
dño donāte soluēda est. Si em̃ uita æterna opibus bonis reddi
tur, sicut aptissime dicit scriptura, qm̃ deus reddet unicuiq̃ se
cū dū opa eius, q̃o gr̃a est uita æterna, cū gr̃a nō opibus red
dat, sed gratis detur, ipso ap̃lo dicēte. Ei q̃ operat̃, merces nō
imputat, secundū gr̃am, sed secundū meritū (alias secundū de
bitū) Et iteꝝ. Reliquiæ p̃ electionem gr̃æ saluē factæ sunt, &
mox addidit. Si aut̃ gr̃a iā nō ex operibus, alioquin gr̃a iā non
est gr̃a, q̃o ergo est gratia uita æterna? &c. Cum em̃ dixisset
ap̃lus, Stipendiū peccati, mors. cōtinuo subiūgit, gratia autē
dei, uita æterna. Deinde secutus Augustinus. Ista inq̃t q̃stio,
nullo mō mihi uidef̃ posse dissolui, nisi & intelligamus, etiam
ipsa bona opa nostra, q̃bus æterna reddit̃ uita, ad dei gr̃am p̃
tinere, propter illud q̃d ait dñs Iesus. Sine me nihil potestis fa
cere. Et ap̃lus cū dixisset, Gratia salui facti estis p̃ fidē, & hoc
nō ex uobis, sed dei donū est, Nō ex opibus, ne forte qs extol
lat̃ &c. Quid est hoc, q̃d cū gr̃am dei cōmēdās dixisset, Non
ex opibus, ne forte qs extollat̃? Cur hoc dixerit rationē reddēs
ip̃sius em̃ sumus (inq̃t) figmētū creati in Ch̃ro Iesu in opibus
bonis. Q̃o ergo nō ex opibus, ne forte qs extollat̃? Sed audi
& intellige nō ex opibus dictū, tāq̃ tuis ex teip̃so tibi existen
tibus, sed tanq̃ his, in q̃bus te deus finxit. i. formauit & creauit
hoc em̃ ait, ip̃sius sumus figmētū, creati in Ch̃ro Iesu, in opi
bus bonis, Nō illa creatione, q̃ hoies facti sumus, sed illa de q̃
dixit ap̃lus. Si qua ergo in Christo Iesu noua creatura, uetera
transierūt &c. Fingimur ergo. i. formamur & creamur, in o
peribus bonis q̃ nō p̃parauimus nos, sed p̃parauit deus, ut in
illis ambulemus. Itaq̃ charissimi, uita nostra nihil aliud est, q̃
dei gratia, sine dubio & uita æterna, q̃ bonæ uitæ reddiū dei
gratia, & ipsa em̃ gratis dat, q̃a gratis data est illa, cui dat. Sed
illa cui dat, tātūmodo gr̃a est, hæc aut̃ q̃ illi dat tāq̃ p̃miū, gr̃a
est pro gr̃a, tāq̃ merces pro iusticia, ut uerū sit, qm̃ uerū est, q̃a
reddet deus unicuiq̃ secundū opa eius, Et iteꝝ idē Augustin⁹
cap. p̃cedēti. Sed q̃a inq̃t & ipsa bona opa, nobis ex deo sunt,
a q̃ nobis & fides & dilectio, propterea ip̃se idē doctor gētū,
etiā uitā æternā gr̃as noiauit. Nūc aut̃ audiam⁹ eūdē ep̃la. 105
q̃ est ad Sixtū, Q̃d est ergo (inq̃t) meritū hois añ gr̃am, q̃ me

Pfal. 102
Pfal. 78
Pfal. 22

I. Tim. 4

I. Job. I.

Laudaſ reſo-
lucio bñ aug.

I. Cor. 12

rito percipit grām, cū oē meritū nſm, nō in nos faciat niſi grā
Et cū deº coronat merita nſa, nihil aliud coronat niſi munera
ſua, Sicut em̄ ab initio fidei, miſcēdiā cōſecuti ſumº, nō q̄a fide
les eramº ſed ut eſſemº ſic i fine, q̄d ē uita ęterna coronabit nos
ſicut ſcriptū eſt, In miſcēdiā & miſeratiōe. Nō itaq̄ fruſtra cā-
tat deo, & miſcēdiā eiº p̄ueniet me, & miſcēdiā ſubſequet. vñ &
iſa uita ęterna, q̄ utiq̄ in fine habebit, & nō meritis p̄cedēti-
bus reddit. Tñ q̄a eadē merita q̄bus reddit, nō a nobis parata
ſunt, p̄ noſtrā ſufficiētā, ſed i nobis facta p̄ grām, etiā iſa grā
nūcupat, nō ob aliud, niſi q̄a gratis dat, nec ideo q̄a nō meritis
reddat, ſed q̄a data ſunt & iſa merita q̄bus dat &c. O hūana
&c. ſupbia, q̄d te diſponis extollere &c. cui debet uita, uera iu-
ſtitia ex te nō eſt, q̄d em̄ habes q̄d nō accepisti? Qua propter
o hō ſi accepturº eſ uita, iuſtitie q̄dē ſtipēdiū eſt, ſ; tibi grā, cui
grā eſt & iſa iuſtitia, Tibi em̄ tanq̄ debita redderet, ſi tibi ex
te eſſet iuſtitia, cui debet, Nūc autē de plenitudine eius accēpi-
mus, nō ſolū grām qua nūc iuſte in laboribus uſq̄ in finē ui-
uamus, ſed etiā grām pro hac grā, ut in requie poſtea ſine fine
uiuamus. Et in libro de grā & lib. arb. cap. 7. ad eadē intenti-
onē ſic inq̄t. Si ergo dei dona ſunt, bona merita tua, nō deº co-
ronat merita tua tanq̄ merita tua, ſed tāq̄ ſua dona. Quid hac
elegātiffima reſolutione uel clariuſ uel exactiuſ dici potuit, p̄-
ſpicuū certe eſt mea ſnia uel angelū ſi de cęlo deſcēderet ſplē-
didiorē ſolutionē dare uix potuiſſe. Sed q̄rat hic aliq̄s an uita
ęterna dici poſſit iuſtitie ſtipēdiū, Rñdens idē Auguſti.
Quod autē (inquit) eſt merces operati, hoc militati ſtipēdiū
Et de gratia & lib. arb. cap. 9. Cū poſſet dicere & recte dice-
re, ſtipēdiū autē iuſtitie, uita. Maluit dicere, grā autē dei, uita
ęterna, ut intelligeremus nō meritis nſis, deū nos ad uitā ęter-
nā, ſed pro ſua miſeratiōe perducere, De q̄ in pſalmo. 102. d̄t
homo aię ſuę, q̄ coronat te in miſeratione & miſericordia.
Nunquid nō corona bonis operibus reddit, ſed quia iſa bo-
na opera, ille in bonis operatur, de quo dictū eſt, deus em̄ eſt,
qui in nobis operatur, uelle & perficere pro bona uoluntate,
Ideo dixit pſalmus, Coronat te in miſericordia, quia eius miſe-
ratione operamur, quibus corona reddetur

¶ Libeꝝ arbitriū nō eſt res de ſolo titulo. Cap. XI.